

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO KODEKSO 26 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, tikslai ir uždaviniai

Pagal šiuo metu galiojantį Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso (toliau – Kodeksas) 26 straipsnio 2 dalies reglamentavimą tik Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – Transporto saugos administracija) pareigūnai turi teisę tikrinti vidaus vandenų transporto priemonių keleiviams, bagažui ir kroviniams vežti privalomus dokumentus, tarp jų keleivių bilietus ir bagažo kvitus. Savivaldybės įgyvendina viešojo keleivių vežimo vidaus vandenų keliais projektus, tačiau Kodekso reglamentavimas nesuteikia teisės savivaldybių institucijoms arba jų įgaliotų įstaigų priežiūros tarnyboms tikrinti keleiviams ir bagažui vežti privalomus dokumentus, tarp jų keleivių bilietus ir bagažo kvitus.

Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant suteikti įgaliojimus savivaldybių institucijoms arba jų įgaliotų įstaigų priežiūros tarnyboms atlikti valstybinę laivybos Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse priežiūrą ir savo savivaldybės teritorijoje tikrinti vidaus vandenų transporto priemonių, kuriomis vykdoma viešojo keleivių vežimo už atlygį veikla, keleiviams ir bagažui vežti privalomus dokumentus, tarp jų keleivių bilietus ir bagažo kvitus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Seimo narė Violeta Turauskaitė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Kodekso 26 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybinę laivybos Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse priežiūrą atlieka Transporto saugos administracija ir kitos priežiūros institucijos, kurioms įstatymų suteikta valstybinės laivybos Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse priežiūros teisė. Transporto saugos administracijos priežiūros įgaliojimus nustato šis kodeksas.

Kodekso 26 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Transporto saugos administracijos pareigūnai turi teisę sustabdyti vidaus vandenų transporto priemones, nurodyti joms plaukti paskui paženklintą Transporto saugos administracijos vidaus vandenų transporto priemonę iki patikrinimo vietos, tikrinti vidaus vandenų transporto priemonių techninės būklės patikros dokumentus, aprūpinimo įranga pagal plaukiojimo rajoną reikalavimų atitiktį, techninės apžiūros atlikimo periodiškumą, vidaus vandenų transporto priemonių ir įgulos narių dokumentus, keleiviams, bagažui ir kroviniams vežti privalomus dokumentus, tarp jų keleivių bilietus ir bagažo kvitus, važtaraščius, taip pat gauti paaiškinimus raštu ir (ar) žodžiu. Transporto saugos administracijos pareigūnai, įtarę, kad vidaus vandenų transporto priemonę vairuojantis asmuo yra neblaivus arba apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, vengia ar atsisako pasitikrinti dėl blaivumo, turi teisę nušalinti jį nuo vidaus vandenų transporto priemonės vairavimo, Vyriausybės nustatyta tvarka specialiosiomis techninėmis priemonėmis patikrinti jo blaivumą arba siųsti jį blaivumui ar apsvaigimui nustatyti.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu Kodekso 26 straipsnio 1 dalyje siūloma nustatyti, kad valstybinę laivybos Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse priežiūrą atlieka Transporto saugos administracija, savivaldybių institucijų arba jų įgaliotų įstaigų priežiūros tarnybos (toliau – savivaldybių tarnybos) ir kitos priežiūros institucijos, kurioms įstatymų suteikta valstybinės laivybos Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse priežiūros teisė. Transporto saugos administracijos ir savivaldybių tarnybų priežiūros įgaliojimus nustato šis kodeksas. Kitų priežiūros institucijų priežiūros įgaliojimus nustato

įstatymai, kuriais šioms institucijoms suteikiama valstybinės laivybos Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse priežiūros teisė.

Įstatymo projektu siūloma papildyti Kodekso 26 straipsnį 2¹ dalimi ir nustatyti, kad savivaldybių tarnybų pareigūnai turi teisę savo savivaldybės teritorijoje tikrinti vidaus vandenu transporto priemonių, kuriomis vykdoma viešojo keleivių vežimo už atlygį veiklą, keleiviams ir bagažui vežti privalomus dokumentus, tarp jų keleivių bilietus ir bagažo kvitus.

Siūloma Įstatymo projekto teikiamų pasiūlymų įsigaliojimo data – 2025 m. gegužės 1 d.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu). Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektu siūlomus pakeitimus, neigiamų pasekmių nenumatoma, priešingai – numatoma, kad bus teigiamas poveikis vidaus vandenu transporto teisinių santykių reguliavimui ir vystymuisi.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Neigiamų pasekmių nenumatoma, priešingai, manytina, kad turės teigiamo poveikio užkertant kelią galimam keleivių važiavimui vidaus vandenu transportu be bilietų, taip pat palengvins teisinius ginčus tarp sektoriuje veikiančių subjektų ir valstybinę laivybos priežiūrą vykdančių institucijų.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas Įstatymo projektas tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir verslo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams
Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Pritarus įstatymo nuostatomis, priimti, pakeisti ar panaikinti kitų įstatymų nereikės.

10. Ar Įstatymo projektas parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projektu nesiūloma keisti sąvokas ir jas įvardijančius terminus.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymo įgyvendinamųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti

Priėmus įstatymą reikės pakeisti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1995 m. gegužės 26 d. įsakymą Nr. 272 „Dėl Keleivių ir bagažo vežimo vidaus vandenu transportu Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“.

Įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus priims Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija iki 2025 m. balandžio 30 d.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai neturės įtakos valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšoms.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas ir sritis

„vidaus vandenų transportas“, „keleivis“, „bilietas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.